

Amser Maith Maith yn Ôl

Y DYNIAETHAU

- Cymharu bywyd bob dydd yn Oes Fictoria â bywyd bob dydd heddiw yn gyffredinol.
- Cymharu gwaith bob dydd yn Oes Fictoria, e.e. gweithiwr fferm, gyrrwr trên stêm, glöwr.
- Diwrnod teulu Fferm Llwyn yr Eos yn Oes Fictoria.
- Cymharu diwylliant ddoe a heddiw, e.e. crefydd – ysgol Sul, dweud adnodau, trip ysgol Sul. Beth rydych chi'n ei wneud ar y Sul heddiw?
- Teithio ddoe a heddiw, e.e. teithio yn Oes Fictoria a theithio heddiw.
- Diwrnod teulu/ gwyliau Oes Fictoria a theithiau/ gwyliau heddiw, e.e. un diwrnod – trip trên i lan y môr. *Gweithgaredd rhyngweithiol.*

LLYTHRENNEDD A CHYFATHREBU

- Dyddiadur diwrnod Ceridwen/ Gerallt, e.e. codais yn gynnar, edrychais, cefais, yna gwelais, rhedais, teimlais, ymolchais, cysgais.
- Ysgrifennu rhestr o'r holl bethau a oedd yn y fasedg ar gyfer y picnic.
- Ymchwilio i deithiau trenau stêm yng Nghymru heddiw, e.e. Trenau Rheilffordd yr Ucheldir.

Y CELFYDDYDAU MYNEGIANNOL

- Drama – chwarae rôl – Gerallt a Ceridwen yn dweud adnodau yn y capel; teithio ar y trên, yna'r trên yn stopio, Gerallt yn dychryn.
- Cerddoriaeth – creu cerddoriaeth am y ddrama, e.e. Gerallt yn rhedeg gyda'r fasedg bicnic er mwyn dal y trên; synau pobl yn sgwrsio; cloch y trên yn canu, y trên yn symud, y stêm.
- Celf – braslunio lluniau o drenau stêm gan ganolbwyntio ar yr injan.

Cyfes 2

Rhaglen

5

Oes Fictoria Trip Trên

MATHEMATEG A RHIFEDD

- Amser – datrys problemau syml ar amser, e.e. amser i wneud gwahanol bethau yn ystod y dydd; amserlen trenau heddiw.
- Pwyso – pwyso gwahanol wrthrychau – trwm/ysgafn; datrys problemau syml, e.e. faint yn fwy yw pwysau xx? Pa un yw'r ysgafnaf?

GWYDDONIAETH A THECHNOLEG

- Adnabod ac enwi deunyddiau gwahanol, e.e. pren, glo, plastig, llechen, gwydr.
- Creu model syml o drên stêm.
- Grymoedd – gwrthio a thynnu. Sut roedd y trên stêm yn symud?
- Sut mae deunyddiau yn newid wrth eu hoeri neu gwresogi? e.e. llosgi glo; dŵr – rhewi, berwi.
- Defnyddio sgrin werdd i ffilmio golygfa o'r rhaglen, e.e. gorsaf drenau.

IECHYD A LLES

- Sut rydych chi'n teimlo pan ydych chi'n mynd ar wyliau/ymweliad? Pam?
- Sut rydych chi'n teimlo pan ydych chi wedi bod yn ddrwg? Pam?
- Chwarae'r gêm â'r bêl a welwyd yn y rhaglen (e.e. chwarae'r gêm ar y trên wrth iddynt aros am ragor o lo).

Rhestr ddwyieithog o gwestiynau allweddol, geirfa, termau allweddol.

Allwch chi ddod o hyd i...?

Can you find...?

Beth sy'n digwydd?

What's happening?

Beth allwch chi ei ddweud am...?

What can you say about...?

Beth wnaethoch chi ei ddarganfod am...?

What did you find out about...?

Beth arall hoffech chi ei wybod am...?

What else would you like to find out about ...?

Oes Fictoria	<i>Victorian Age</i>
capel	<i>chapel</i>
adnod o'r Beibl	<i>verse from the Bible</i>
trên stêm	<i>steam train</i>

glo	<i>coal</i>
gyrrwr trê	<i>train driver</i>
basged bicnic	<i>picnic basket</i>

